

31989R1553

L 155/9

EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA

7.6.1989

**NÕUKOGU MÄÄRUS (EMÜ, EURATOM) nr 1553/89,
29. mai 1989,
käibemaksust laekuvate omavahendite kogumise kindla ühtse korra kohta**

EUROOPA ÜHENDUSTE NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Majandusühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 209,

võttes arvesse Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 183,

võttes arvesse nõukogu 24. juuni 1988. aasta otsust (EMÜ, Euratom) 88/376 ühenduste omavahendite kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 8 lõiget 2,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut, ⁽²⁾

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust, ⁽³⁾

võttes arvesse kontrollikoja arvamust ⁽⁴⁾

ning arvestades, et:

nõukogu 19. detsembri 1977. aasta määrus (EMÜ, Euratom, ESTÜ) nr 2892/77, mis rakendab käibemaksust laekuvate omavahendite suhtes 21. aprilli 1970. aasta otsust liikmesriikide osamaksete asendamise kohta ühenduste omavahenditega ⁽⁵⁾ (viimati muudetud määrusega (ESTÜ, EMÜ, Euratom) nr 3735/85) ⁽⁶⁾, kehtib artikli 14 kohaselt üleminekuperioodil, mis lõpeb 31. detsembril 1988;

käibemaksust laekuvate omavahendite (edaspidi "käibemaksu-omavahendid") kogumise kindla ühtse korra ja selle korra jõustamise üksikasjalike eeskirjadega seotud sätted tuleb kohaldada alates 1. jaanuarist 1989;

käibemaksu-omavahendite baasi määramise ainsaks kindlaks meetodiks tuleks valida maksutulu meetod, sest see meetod on usaldusväärne ja seda kohaldatakse juba enamikus liikmesriikides;

määruse (EMÜ, Euratom, ESTÜ) nr 2892/77 sätted võib jätta kehtima, välja arvatud need, mis ei ole enam vajalikud või mida tuleb omandatud kogemuste põhjal muuta;

⁽¹⁾ EÜT L 185, 15.7.1988, lk 24.

⁽²⁾ EÜT C 128, 17.5.1988, lk 4 ja EÜT C 15, 19.1.1989, lk 11.

⁽³⁾ EÜT C 309, 5.12.1988, lk 30.

⁽⁴⁾ EÜT C 191, 20.7.1988, lk 3.

⁽⁵⁾ EÜT L 336, 27.2.1977, lk 8.

⁽⁶⁾ EÜT L 356, 31.12.1985, lk 1.

aruannete parandamismenetluste rakendamisel omandatud kogemused on osutanud vajadusele välja selgitada selle rakendamisala, seades tingimuseks, et see on kõikide paranduste suhtes üldkohaldatav;

liikmesriigid peavad andma komisjonile teavet maksukohustuslaste arvelevõtmise ja käibemaksu määramise ning kogumise menetluste, samuti oma käibemaksu kontrollisüsteemide üksikasjade ja tulemuste kohta; komisjon peaks koos kõnealuse liikmesriigiga kaaluma, kas on võimalik teha parandusi, et muuta neid menetlusi tõhusamaks; komisjon peaks iga kolme aasta tagant esitama aruande liikmesriikides kohaldatavate menetluste ja kõikide kaalutud paranduste kohta;

arvestades kontrollikoja volitusi vastavalt EMÜ asutamislepingu artiklile 206a ja Euratomi asutamislepingu artiklile 180a,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I JAOTIS

Üldsätted

Artikkel 1

Käibemaksu-omavahendite arvutamisel kohaldatakse otsusega 88/376/EMÜ, Euratom kehtestatud ühtset määra käesoleva määrusega kindlaksmääratud baasi suhtes.

II JAOTIS

Reguleerimisala

Artikkel 2

1. Käibemaksu-omavahendite baas määratakse kindlaks nõukogu 17. mai 1977. aasta direktiivi 77/388/EMÜ (kumuleeruvate käibemaksudega seotud liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta — ühine käibemaksusüsteem: ühtne maksubaas, ⁽⁷⁾ viimati muudetud otsusega 84/386/EMÜ) ⁽⁸⁾ artiklis 2 nimetatud maksustatavate tehingute põhjal, välja arvatud selle direktiivi artiklitega 13—16 maksust vabastatud tehingud.

⁽⁷⁾ EÜT L 145, 13.6.1977, lk 1.

⁽⁸⁾ EÜT L 208, 3.9.1984, lk 58.

2. Lõike 1 kohaldamisel võetakse käibemaksu-omavahendite kindlaksmääramisel arvesse järgmist:

- tehingud, mis vastavalt direktiivi 77/388/EMÜ artikli 28 lõikele 2 kuuluvad maksust vabastamisele koos eelnenud etapis makstud maksude tagastamisega,
- tehingud, mille maksustamist liikmesriigid jätkavad vastavalt direktiivi 77/388/EMÜ artikli 28 lõike 3 punktile a,
- tehingud, mille maksust vabastamist liikmesriigid jätkavad vastavalt direktiivi 77/388/EMÜ artikli 28 lõike 3 punktile b,
- tehingud, mida maksustatakse valikuõiguse alusel, mille liikmesriigid on maksukohustuslastele andnud vastavalt direktiivi 77/388/EMÜ artikli 28 lõike 3 punktile c.

3. Erandina lõikest 1 on liikmesriikidel võimalus käibemaksu-omavahendite kindlaksmääramisel jätta arvestamata selliste maksukohustuslaste tehingud, kelle aastakäive, mis on kindlaks määratud kooskõlas direktiivi 77/388/EMÜ artikli 24 lõikes 4 sätestatud eeskirjadega, ei ületa kõnealusel eelarveaastal omavääringusse keskmise kursiga ümberarvestatult 10 000 eküüd; liikmesriigid võivad ümberarvestamisest tulenevaid summasid ümardada kuni 10 % üles- või allapoole.

III JAOTIS

Arvutusmeetod

Artikkel 3

Ilma et see piiraks artiklite 5 ja 6 kohaldamist, arvutatakse antud kalendriaasta käibemaksu-omavahendite baas nii, et liikmesriigis kõnealusel aastal laekunud käibemaksu netotulu kogusumma jagatakse sel aastal kohaldatud käibemaksumääraga.

Kui liikmesriigis kohaldatakse rohkem kui üht käibemaksumäära, arvutatakse käibemaksu-omavahendite baas nii, et laekunud käibemaksu netotulu kogusumma jagatakse kaalutud keskmise käibemaksumääraga. Sel juhul arvutab liikmesriik kaalutud keskmise maksumäära nelja kümnendkohani artiklis 4 määratletud ühismeetodiga. Kaalutud keskmine maksumäär väljendatakse protsentides.

Artikkel 4

1. Artiklis 3 nimetatud maksumäärade kaalutud keskmise arvutamiseks rühmitab liikmesriik kohaldatud käibemaksumäära järgi kõik tehingud, mis on tema siseriiklike õigusaktide kohaselt maksustatavad ja mis direktiivi 77/388/EMÜ artiklit 17 arvestades ei

anna maksukohustuslasele käibemaksu mahaarvamise õigust, samuti kindla maksumääraga põllumajandustootjate oma tarbimise ning nende otsemüügi lõpptarbijatele.

Sellise arvutuse tegemiseks kasutatakse vastavalt lõikele 7 neid käibemaksumäärasid, mis mõjutavad kõnealusel aastal laekunud käibemaksutulu.

Tehinguid, mis vastavalt direktiivi 77/388/EMÜ artikli 28 lõikele 2 kuuluvad maksust vabastamisele koos eelnenud etapis makstud maksude tagastamisega, käsitletakse nullmääraga maksustatavate tehingutena.

2. Käibemaksumäära alusel rühmitamist kohaldatakse järgmiste tehinguliikide suhtes, kui nendelt makstav käibemaks ei kuulu mahaarvamisele:

- kodumajapidamiste lõpptarbimine, kaasa arvatud kindla maksumääraga põllumajandustootjate oma tarbimine ja nende otsemüük lõpptarbijatele,
- erasektori kasumitaotluseta institutsioonide ja valitsemissektori vahetarbimine,
- muude sektorite vahetarbimine,
- erasektori kasumitaotluseta institutsioonide ja valitsemissektori kapitali kogumahutus põhivarasse,
- muude sektorite kapitali kogumahutus põhivarasse,
- hoonestatud ja hoonestamata ehituskruunid, nagu määratletud direktiivi 77/388/EMÜ artikli 4 lõike 3 punktis b,
- kullaga, välja arvatud tööstuses kasutatava kullaga seotud tehingud,

mis on teostatud vastava liikmesriigi territooriumil, nagu see on määratletud direktiivi 77/388/EMÜ artiklis 3.

3. Lõpptarbimise rühmitamisel loetakse kindla maksumääraga põllumajandustootjate oma tarbimine ja nende otsemüük lõpptarbijatele maksustatuks sisendi käibemaksumääraga.

4. Tehingud rühmitatakse statistilistesse liikidesse rahvamajanduse arvepidamisest võetud andmete põhjal, mis on ette valmistatud kooskõlas Euroopa rahvamajanduse arvepidamise süsteemiga (ESA). Ükskõik millise eelarveaasta käibemaksu omavahendite baasi arvutamisel osutatakse eelviimasele, kuid kõnealuse eelarveaastaga seotud aasta rahvamajanduse arvepidamisele.

Liikmesriiki võidakse artiklis 13 ettenähtud korras anda õigus kasutada andmeid, mis on seotud mõne teise, kuid mitte varasema kui viienda kõnealusele eelarveaastale eelnenud aastaga.

5. Et määrata kindlaks käibemaksuga maksustatavad tehingud, mille puhul käibemaks ei kuulu mahaarvamisele, ja need käibe-

maksumäära alusel rühmitada, võivad liikmesriigid osutada ka täiendavatest allikatest võetud andmetele, mida saab ESA omade kohandada, ehk kõigepealt riigisisese rahvamajanduse arvepidamise andmetele, kui need annavad vajaliku eristuse, ja kui ei anna, siis ükskõik millise asjakohase allika andmetele.

6. Iga maksumäära kaalutud keskmise kindlaksmääramiseks arvutavad liikmesriigid välja selle määraga maksustatavate tehingute väärtuse ja kõikide tehingute koguväärtuse suhte.

7. Kui liikmesriik muudab kõikide või mõnede tehingute suhtes kohaldatavat käibemaksumäära või teatavate tehingute maksustamisviisi nii, et see mõjutab laekuvat käibemaksutulu, arvutab ta välja uue kaalutud keskmise maksumäära. Uut kaalutud keskmist maksumäära kohaldatakse muudetud maksumäära või maksustamisviisi kohaldamisest tuleneva tulu suhtes.

Erandina esimesest lõigust võib liikmesriik arvutada välja ühe kaalutud keskmise maksumäära. Selleks jagatakse tehingud, mille suhtes on maksumäära või maksustamisviisi muudetud, vana ja uue maksumääraga või vana ja uue maksustamisviisiga tehinguteks vastavalt sooritamise ajale, võttes arvesse keskmiselt kuluvat ajavahemikku uue maksumäära või maksustamisviisi jõustumise ja sellest koguneva kogu aasta kohta arvestatava tulu laekumise vahel. Selle keskmise ajavahemiku võib ümardada täieks kuuks.

Artikkel 5

1. Artikli 3 kohaldamiseks lisavad liikmesriigid laekunud tulule vajaduse korral summa, mis vastab käibemaksu kogusummale, mis oleks laekunud, kui ei oleks kohaldatud direktiivi 77/388/EMÜ artikli 24 lõike 2 põhjal astmeliste maksusoodustuste skeemi.

2. Liikmesriigi laekunud tulu täpsustatakse, kui vastavalt direktiivi 77/388/EMÜ artikli 25 lõikele 3 fikseeritud kindla maksumääraga põllumajandustootjate tehingute suhtes kohaldatava kindlasummalise hüvitise protsent ei vasta sisendi käibemaksumäära protsendile, mida tegelikult kohaldatakse selliste tehingute suhtes, välja arvatud kõnealuse aasta oma tarbimine ja otsemüük lõpptarbijatele. Täpsustatav summa on võrdne nende kahe protsendimäära vahega.

Artikkel 6

1. Artikli 2 lõike 1 kohaldamiseks tehingute suhtes, mis on teostatud maksukohustuslaste poolt, kelle aastakäive ületab 10 000 eküüd, kuid kes on maksust vabastatud direktiivi 77/388/EMÜ artikli 24 lõike 2 kohaselt, ja lõikes 2 nimetatud juhtude suhtes määravad liikmesriigid kindlaks käibemaksu-omavahendite baasi maksudeklaratsioonide alusel, mis maksukohustuslased peavad esitama vastavalt kõnealuse direktiivi artiklile 22, või kui

maksudeklaratsioon puudub või see ei sisalda vajalikku teavet, siis asjakohaste andmete, nagu muude maksudeklaratsioonide, erialase raamatupidamise või täielike statistiliste ridade põhjal.

2. Artikli 2 lõike 2 teise, kolmanda ja neljanda alapunkti kohaldamiseks:

— direktiivi 77/388/EMÜ lisa E nimetatud tehingute suhtes, mille maksustamist liikmesriigid jätkavad vastavalt kõnealuse direktiivi artikli 28 lõike 3 punktile a, arvutavad liikmesriigid käibemaksu-omavahendite baasi nii, nagu oleksid need tehingud maksust vabastatud;

— direktiivi 77/388/EMÜ lisa F nimetatud tehingute suhtes, mille maksust vabastamist liikmesriigid jätkavad vastavalt kõnealuse direktiivi artikli 28 lõike 3 punktile b, arvutavad liikmesriigid käibemaksu-omavahendite baasi nii, nagu oleksid need tehingud maksustatavad;

— direktiivi 77/388/EMÜ lisa G lõike 1 punktis a nimetatud tehingute suhtes, mida liikmesriigid maksustavad maksukohustuslastele antud valikuõiguse alusel vastavalt kõnealuse direktiivi artikli 28 lõike 3 punktile c, arvutavad liikmesriigid käibemaksu-omavahendite baasi nii, nagu oleksid need tehingud maksust vabastatud.

3. Artiklis 13 ettenähtud korras võib liikmesriigile anda õiguse:

— käibemaksu-omavahendite baasi arvutamisel mitte arvesse võtta:

a) üht või enamat direktiivi 77/388/EMÜ lisades E, F ja G nimetatud tehinguliiki, mille suhtes kohaldatakse käesoleva artikli lõiget 2;

b) summat, mis vastab maksusummale, mis oleks kogutud, kui ei oleks kohaldatud direktiivi 77/388/EMÜ artikli 24 lõike 2 põhjal astmeliste maksusoodustuste skeemi,

— või arvutada käibemaksu-omavahendite baasi punktides a ja b nimetatud juhtudel, kasutades ligikaudseid arvestusi,

kui käibemaksu-omavahendite baasi täpne arvutamine nendel juhtudel tooks tõenäoliselt kaasa põhjendamatu halduskulusid, arvestades kõnealuste tehingute mõju selle liikmesriigi kogu käibemaksu-omavahendite baasile.

4. Kui liikmesriik kasutab ära direktiivi 77/388/EMÜ artikli 17 lõike 6 teist lõiku ja artikli 17 lõiget 7, et piirata mahaarvamise õiguse kasutamist, võib käibemaksu-omavahendite baasi kindlaks määrata nii, nagu poleks mahaarvamise õiguse kasutamist piiratud.

Eelnevat lõiku kohaldatakse seoses direktiivi 77/388/EMÜ artikli 17 lõike 6 teise lõiguga ainult naftasaaduste ja ärilisel eesmärgil kasutatavate sõiduaudote ostmise ning selliste autode liisimise, rentimise, hoolduse ja remondiga seotud kulude suhtes.

5. Kui liikmesriik teeb maksutagastusi rahvusvahelises turismis toimuva impordi suhtes kohaldatavate müügi- ja aktsiisimaksust vabastamist käsitlevate õigusnormidega kehtestatud sätete ühtlustamise kohta antud nõukogu 28. mai 1969. aasta direktiivi 69/169/EMÜ⁽¹⁾ (viimati muudetud direktiiviga 89/194/EMÜ)⁽²⁾ artikli 6 alusel, siis maksustatav summa nendelt tehingutelt, mis andsid põhjust maks tagastada, arvatakse vajaduse korral käibemaksu-omavahendite baasist maha.

IV JAOTIS

Arvepidamise ning omavahendite kättesaadavaks tegemisega seotud sätted

Artikkel 7

1. Enne 31. juulit saadavad liikmesriigid komisjonile aruande eelmise kalendriaasta käibemaksu-omavahendite baasi kogusumma kohta, mis on arvatud kooskõlas artikliga 3, mille suhtes kohaldatakse artiklis 1 nimetatud määra.

2. Aruanne sisaldab kõiki baasi määramiseks kasutatud andmeid, mida nõutakse artiklis 11 nimetatud kontrolli jaoks. Artiklis 5 ja artikli 6 lõigetes 1—4 nimetatud tehingutest tulenevale baasile osutatakse selles eraldi.

3. Baasi määramiseks kasutatavad andmed peavad olema kõige uuemad aruande koostamise ajal kättesaadavad andmed.

Artikkel 8

Iga aasta 15. aprilliks saadavad liikmesriigid komisjonile käibemaksu-omavahendite baasi arvestuse järgmiseks eelarveaastaks.

Artikkel 9

1. Kõik parandused, mis puudutavad eelnenud eelarveaastaid, tehakse artikli 7 lõikes 1 nimetatud aruannetesse komisjoni ja kõnealuse liikmesriigi vahelise kokkuleppe alusel.

Kui liikmesriik oma nõusolekut ei anna, võtab komisjon pärast küsimuse uuesti läbivaatamist kõik meetmed, mida ta peab vajalikuks käesoleva määruse õigeks kohaldamiseks.

Kõik parandused liidetakse 31. juuli koondaruannetesse, mis muudavad kõnealuste eelarveaastate varasemaid aruandeid.

⁽¹⁾ EÜT L 133, 4.6.1969, lk 6.

⁽²⁾ EÜT L 73, 17.3.1989, lk 47.

2. Artikli 7 lõikes 1 nimetatud aastaaruandesse ei tohi pärast kõnealusele eelarveaastale järgneva neljanda aasta 31. juulit teha enam ühtki parandust, välja arvatud juhul, kui need komisjon või kõnealune liikmesriik on eelnevalt neist punktidest teatanud.

V JAOTIS

Kontrolliga seotud sätted

Artikkel 10

1. Iga eelarveaasta 30. aprilliks teavitavad liikmesriigid komisjoni lahendustest ja muudatustest, mida nad lisaks ette panevad vastu võtta, et määrata iga artiklis 5 ja artikli 6 lõigetes 1—4 nimetatud tehinguliigi käibemaksu-omavahendite baas, osutades vajaduse korral asjakohaseks peetavate andmete laadile ja iga tehinguliigi baasi väärtuse arvestusele.

30 päeva jooksul saadab komisjon teistele liikmesriikidele eespool nimetatud teabe, mille ta on saanud igalt liikmesriigilt.

2. Komisjon vaatab ettepanud lahendused ja muudatused läbi artiklis 13 ettenähtud korras.

Artikkel 11

1. Komisjon kontrollib käibemaksu-omavahendeid koos liikmesriikide pädevate ametiasutustega. Nende kontrollimiste käigus veendub komisjon eelkõige selles, et maksubaasi tsentraliseerimisel ning artiklites 3 ja 4 nimetatud kaalutud keskmise maksu-määra ja kogutud käibemaksu netotulu kogusumma määramisel on toimitud õigesti; samuti teeb komisjon kindlaks, et kasutatud andmed olid asjakohased ja et artiklis 5 ja artikli 6 lõigetes 1—4 nimetatud tehingutest tuleneva käibemaksu-omavahendite summa kindlaksmääramiseks sooritatud arvutuste tegemisel on järgitud käesolevat määrust.

2. Käibemaksu-omavahendite kontrolli suhtes kohaldatakse nõukogu 21. jaanuari 1974. aasta määrust (EMÜ, Euratom, ESTÜ) nr 165/74, mis määrab kindlaks komisjoni poolt vastavalt määruse (EMÜ, Euratom, ESTÜ) nr 2/71⁽³⁾ artikli 14 lõikele 5 nimetatud ametnike õigused ja kohustused. Kõnealuse määruse artikli 5 kohaldamisel lähtutakse sellest, et nimetatud teavet võib edastada ainult nendele isikutele, kes peavad sellist teavet omama oma kohustuste tõttu käibemaksu-omavahendite kättesaadavaks tegemisel ja kontrollimisel.

3. Pärast lõikes 1 nimetatud kontrolli parandatakse teatava eelarveaasta aastaaruannet artiklis 9 määratletu kohaselt.

⁽³⁾ EÜT L 20, 24.1.1974, lk 1.

Artikkel 12

1. Liikmesriigid teavitavad komisjoni menetlustest, mida nad kohaldavad isikute maksukohustuslasteks registreerimisel ning käibemaksu määramisel ja kogumisel, samuti käibemaksu puudutavate kontrollsüsteemide üksikasjadest ja tulemustest.

2. Koos kõnealuse liikmesriigiga kaalutleb komisjon, kas on võimalik teha parandusi, et muuta neid menetlusi tõhusamaks.

3. Iga kolme aasta tagant esitab komisjon aruande liikmesriigis kohaldatavate menetluste ja kõikide kaalutud paranduste kohta.

Esimest korda esitab komisjon selle aruande parlamendile ja nõukogule 31. detsembriks 1991.

Artikkel 13

1. Komisjoni algatusel või liikmesriigi nõudmisel uurib määruse (EMÜ, Euratom, ESTÜ) nr 1552/89 ⁽¹⁾ artiklis 20 nimetatud komitee, edaspidi "komitee", korrapäraselt käesoleva määruse kohaldamisel tekkivaid probleeme.

2. Artikli 4 lõikes 4 või artikli 6 lõikes 3 ettenähtud õigust taotlevad liikmesriigid edastavad oma taotluse komisjonile niipea kui võimalik, aga hiljemalt 30. aprilliks sel eelarveaastal, mil õigust peaks kohaldatama.

Komisjoni esindaja esitab otsuse eelnõu komiteele niipea kui võimalik, aga hiljemalt kõnesoleva eelarveaasta 31. detsembriks.

3. Komisjoni algatusel või liikmesriigi nõudmisel uurib komitee artiklis 10 nimetatud lahendusi.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 29. mai 1989

Nõukogu nimel

eesistuja

C. ROMERO HERRERA

Kui komitee uuring toob kavandatud lahenduste suhtes esile erinevaid arvamusi, esitab komisjoni esindaja komiteele otsuse eelnõu niipea kui võimalik, aga hiljemalt 31. detsembriks sel eelarveaastal, mil lahendust peaks kohaldatama.

4. Lõigetes 2 ja 3 nimetatud otsuste eelnõude kohta esitab komitee oma arvamuse ajavahemiku jooksul, mille eesistuja määrab lähtuvalt kõnealuse küsimuse kiireloomulisusest, vajaduse korral hääletatakse.

Arvamus märgitakse protokollis; lisaks on igal liikmesriigil õigus nõuda oma seisukoha märkimist protokollis.

Komisjon võtab komitee edastatud arvamust arvesse võimalikult suures ulatuses. Ta teavitab komiteed sellest, mil viisil arvamust on arvestatud.

5. Hiljemalt 60 päeva pärast komitee arvamuse esitamist võtab komisjon vastu otsuse, mille ta edastab liikmesriikidele.

VI JAOTIS

Lõppsätted

Artikkel 14

Käesolev määrus jõustub *Euroopa Ühenduste Teatajas* avaldamise päevale järgneval päeval.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 1989.

Seda ei kohaldata siiski 1989. aastale eelnenud aastate käibemaksu-omavahendite baasi aruannete esitamise või paranduste suhtes, mis on esitatud kooskõlas määrusega (EMÜ, Euratom, ESTÜ) nr 2892/77, mis jääb kõnealuste aruannete suhtes jõusse.

⁽¹⁾ EÜT L 155, 7.6.1989, lk 1.